Latweeschu Awises.

Iznahk 7 reises nedeklâ. ○ 82. gada gahjums.

Maksa:

Ekspedizijâ saņemot		
par 1 gadu	2 rub.	20 kap.
par 1/2 gadu	1 „	30 „
par 1/4 gadu	— „	60 „
par mehn.	— „	25 „

Maksâ pa pasta pasûtot:		
par gadu	2 rub.	— kap.
par 1/2 gadu	„	80 „
par 1 mehnesi	— „	35 „
par 1/4 gadu	— „	90 „

Maksâ uz ahrsemem		
par 1 gadu	10 rub.	— kap
par 1/2 gadu	5 „	80 „
par 1/4 gadu	3 „	50 „
par 1 mehnesi	— „	80 „

Sludinajumi maksâ: par sholu rakstu rind. 10 k., 1. pusê un tekstâ 30 k.

Adreses maina maksâ 10 kap.

Numurs maksâ 1 kap.

Redakzija, Jelgawâ, Katoļu ielâ Nr. 42. Ekspedizija, Katoļu ielâ Nr. 40. Tel. 981.

Kantoris: Rigâ, Walņu ielâ 30 Tel. 8260. Pasta kastite 284.

Nr. 341. **Sestdeen, 21. dezembrî.** **1913.**

Nupat iznahza un dabujams wisâs grahmatu pahrdotawâs

Jelgawas Kalendars
1914. gadam.

Ar bildêm.

Izdots no „Latweeschu Awischu" redakzijas.

Literarisklâ peelikumâ eeweetoti kodoligi, weseligi raksti tautsaimneezibai, kâ ari sirds pazilaschanai un tihkamam laika kawekliim.

Mahkslas peelikums: **Emila Dahrsina bareljefs** uz ihpaschas lapas.

Maksâ pa weenam pahrdodot **20** k., pa pastu **26** k.

Wairumâ dabujams: Jelgawâ, „Latweeschu Awischu" ekspedizijâ.

Weikalneekeem angstakais rabats.

Swarigakais no satura:

Senâ Meschotne — Bauska.
Par 10 miljonu leelu noblehdijumu.
Tautas teesa.
Kugu katastrofa Kursemes peekrastê.

Pahrdrukaschana aisleegta.

Senâ Meschotne — Bauska.

Wezs, loti wezs ir latweeschu tautas muhschs. Daudsi un loti daudsi gadu tuhkstoschi jau pahrgahjuschi no ta laika, kamehr Pehrkons israka Daugawu un zitas upes un ar tâm nosusinaja semi, un no teem pat pirmatnejeem laikeem latweeschi dsihwo sawâs tagadejâs mihtnês, sawâ dsimtâ semê. Tadehl ari loti wezas ir latweeschu pilsehtu, zeetokschnu un nometnu weetas.

Weena tahda ir tagadejâ Bauska, senâ Meschotnes nowoda galwenâ pilsehta pee Mehmeles un Muhsas upju satekas. Schi weeta stahw senajâs Semgales walsts robeschâs un atrodas kahdas 70 werstis uz deenwidrihteem no Daugawas eetekas Baltijas juhrâ. Pehz Mehmeles un Muhsas saweenoschanâs kopejâ upe tagad teek nosaukta par Leelupi, kura ar sawu wezo gultni eetek Daugawas grihwâ, bet ar kahdu jaunaku nogahti (noteku) saweenota teeschi ar juhru.

Lihdz tagadejai Jelgawai, senajai semgaleeschu ostai Mihtawai (Mintawai), Leelupe ir eewehrojami dsila un deriga kugoschanai pat ar leelakeem kugeem, bet ar seklakeem kugeem un ar laiwâm war braukt pa Leelupi lihdz tagadejai Meschotnes muischai. No Meschotnes lihdz Bauskai, 8 werstis uz augschu, upe tek strauji pahr radsêm un pleeneem, un deriga kugoschanai tikai tad, kad pastahw leelaks uhdens waj pluhdi.

Widus laikos jeb tâ sauktajâ katolu laikmetâ, kâ sinas stahsta, rosiga kugoschana un tirdsneeziba ir gahjusi uz augschu neween pa Leelupi lihdz Bauskai, bet ari wehl tahlak uz augschu pa Muhsu un Mehmeli. Weda prezes uz augschu un laida wisadus raschojumus uz leju pa uhdena zelu, kursch senatnê bija galwenais satiksmes weizinatajs un tirdsneezibas usturetajs.

Par to, kuros laikos izzehlâs leelaka lauschu apdsihwota pilsehta Mehmeles un Muhsas upju satekâ, nestahsta nekahdas rakstu sinas. Bet tomehr arkeologiskâs jeb no semes izzeltâs senlaiku mantas un leetas stahstis mums, ka tuhkstoscheem gadu atpakal augsta lauschu kultura jau mitusi Bauskâ — Meschotnê. Jo kâ wisâ Baltijâ, tâ sewischki ari bagatajâ Meschotnes nowadâ muhsu sentschi jau daudz gadu tuhkstoschus dsihwoja kulturas dsihwi, buhdami ziwiliseti materialâ un garigâ sinâ.

Triju uhdena zelu — Leelupes, Mehmeles un Muhsas saweenoschanâs weetâ jeb mesglâ wajadseja izzeltees un buht tirdsneezibas un ruhpneezibas nometnei un pilsehtai jau tai senajâ pagahtnê, kad Baltijâ eesahkâs semkopiba un lihdz ar to augstakâ kultura. Tas wispirms tadehl, ka ja pa Leelupi no lejas uz augschu peenahza kugi waj laiwas ar mantam, tad tahlaka suhtischana uz augschu pa Mehmeli un Muhsu bija jaisdala uz diweem jauneem un seklakeem zeteem. Ja turpreti pee pehdejâm upem laiwâs peenahza mantas lihdz upju satekai, tad suhtischanai uz leju pa Leelupi mantas bija jasaweeno leelakâ suhtijumâ, peemehrotâ plaschakam un dsilakam uhdena zelam. Sche, upju mesglâ, bija pretschu pahrkrauschanas, isdalischanas jeb ostas weeta un sche tad dabiski wajadseja izzeltees tirdsneezibas pilsehtai. — Ari no Daugawas sche wareja sanemt prezes, kas nahza no Latgales, Kreewu semes un Austrumeem, un tad suhtit tâs tahlak uz pahrejo Semgali un uz Leetawas paschu sirdi. Semgales latweeschi weda ari tirdsneezibu pa juhru ar sweedreem, goteem, dâneem un tapat ar wisâm zitâm toreiz sinamam Eiropas seemelureetrumu tautam. Semgaleeschu galwenâ osta bija Mihtawa, tagadejâ Jelgawa. Meschotneeschi tad ari sinams peedalijâs neween pee weetejâs, bet ari pee aisjuhras tirdsneezibas. Semgaleem bija ari sawa tirdsneezibas un kara flote no wairak simtu kugeem.

Wiss Meschotnes-Bauskas nowads ir loti augligs un bagats. Tadehl nowada zentrâ, kur bij ostas un tirdsneezibas weeta upju satekâ, apmetâs ari ziti eedsihwotaji, kas tad tur noharbojâs ar ruhpneezibu, amatneezibu, dahrskopibu un semkopibu. Sche tad ari blakus pilsehtai eetaisija un uzzehla wisa nowada zeetokshi, kur kara laikâ wareja eemihtneeki ilgi preti turetees un kur glabajâs walsts lahde un mantas. Un karus semgaleeschi ir neskaitamus iskarojuschi, par to mums ir daudz sinu wehl no jaunakeem laikeem. Ap Meschotni-Bausku karoja latgali, lihbeeschi, igauni, kreewi, leischi un zitas tautas. Jau pirmâs rakstiskâs wehsturiskâs sinas par Meschotni-Bausku stahsta kâ par pilsehtu un plaschu stipru zeetokshi.

Par Meschotnes-Bauskas senako kulturas dsihwi, kâ jau teikts, mums naw daudz rakstu, bet to

Grehki pahrbaudijumi.

Romans ne pehdejo gadu dsihwes.

(Turpinajums.)

— Nu, naw ko gudrot, — Wanags teiza: — Eesim dsilak meschâ, tur parunasimees ar scho kungu...

— Uz preekschu! — winsch tad pa wahzisku ussauza klaidonim.

Padewigi tas tagad dewâs saweem eenaidneekeem pa preekschu. Winsch bij isgahjis uz to guhstischanu un — tagad pats bij saguhstits.

Pehz masa brihtina wini isnahza uz skaista laukumina mescha beesokni.

— Sche pat apmetisimees, — Wanags apstahdamees teiza.

Apsehdâs. Klaidonis widû.

— Nu, waj tu brauzi mani guhstit? — Wanags jautaja.

— Ja... — bij klusa atbilde.

— Nu nedrebi... Tu ispildiji tikai sawu peenahkumu. Bet tagad atsihstees, zitadi paaugstinaschu pee pirmâ sara. Kur ir Kreewijas agents?

— Uz robeschas gaida.

— Bet schandarmi teiza, ka winsch wehl esot turpat palizis...

— Ne, winsch aisbrauza, jo sinaja, ka leeta droscha.

— Tâ tad tu lihdz ar otru schandarmu nobrauzi uz weesnizu?

— Ja... tas ir ne uz weesnizu, bet teeschi uz peestahtni. Es tuhlin wisu ispratu.

— Hm... Tas tew dara godu!...

— Un tagad Negrenâ tu buhtu lizis mani apzeetinat?

— Ja. Biju jau no kahdas stazijas sinojis preekschâ, lai sagatawojas.

— Nu tad jau tagad ir gluschi brangi, — lai wini gaida tur uz mums!

Wanags wisu to pahrtulkoja beedreem. Tee tapa domigi.

— Kâ lai tagad teekam robeschai pahri? — Geris daschigi jautaja: — Bez tam wini drihz ween sahks muhs meklet. Pamehgini wehl kautko no ta neleescha issinât.

— Sini, — Wanags tad greezâs pee klaidona: — Mani beedri grib tewi pakahrt. Isejas naw un tapehz wini grib tew par to atreebtees.

— Kâ tâ naw isejas?...

— Nu, kâ lai teek pahri robeschai?

— Robeschai?...

Un klaidona azis usausa zeriba.

— Protams robeschai!...

Klaidonis tuhlin sahka stahstit zelu. Izrahdijâs, ka pa meschu ir eespehjams aiseet lihdz upei, kura ir uz paschas robeschas starp Wahziju un Franziju. Tur stahw gan robeschsargi, bet nakti tomehr ir eespehjams tikt pahri.

— Un tu nemehginasi muhs no jauna eewest lamatâs.

— Ne...

— Sini, tas tew maksâs dsihwibu. Pirms muhs sanems, tu jau buhsi pagalam.

— Saprotu.

Wanags to wisu atkal isstahstija beedreem.

— Labi, mehginasim, — Geris teiza: — Tikai scho neleeti gan newajadsetu nemt lihdz. Labak pee pirmâ sara.

— Kapehz?... — Wanags teiza: — Winsch ispildija tikai sawu peenahkumu. Lai dsihwo. Lihdz wakaram palikšim sche pat. Tad sakeesim winu, nolikšim pee dselszeka usmetuma un paschi dosimees projam. Kad winu atradis, mehs buhsim jau gabalâ.

Beedri tam peekrita.

— Labi, mehs tewi saudzesim, — Wanags klaidonim teiza: — Tikai apsolees, ka neteiksi, kur mehs palikuschi un wairs nedsihsi mums pehdas.

Klaidonis to ari apsolija.

— Redsesat, kungs, ka es protu turet wahrdu, — winsch teiza.

Lihdz wakaram wini palika meschâ un tad darija, kâ bij norunajuschi.

32. Behgschana.

Bij jau kreetna krehsla, kad Wanags lihdz ar beedreem atstahja saseeto slepenpolizistu un dewâs uz robeschas pusi.

Drihz ween isdsisa wakara blahsma un tad cestahjâs pilniga nakts.

Beidzot wehl apmahzâs un tad tikai ar puhlem bij eespehjams pa meschu kultees uz preekschu.

— Welns lai te gudrs teek! Geris ruhza, sokodams pakal Wanagam pa schauru tazinu: — Labak usgaidisim, lai uslez mehnesis.

— Lai uslez mehnesis un muhs nodod, — Wanags atbildeja: — Schâ pat pa tumsu buhs labak. Buhsim tikai usmanigi.

Tad atkal kahdu laiku klusi turpinaja zelu. Beidzot Dluschnewskis eerunajâs:

— Wajadsetu atpuhstees... Slahpes beidz waj nost.

Apstahjâs un atlaidâs wehsajâ sahlê. Pehz brihtina no mahkoneem isnahza mehnesis un tagad bij redsams, ka wini gahjuschi pareizi. Patlaban bij meschmalâ, no kureenes bij redsamas robeschsargu kasarmes, kâ slepenpolizists bij stahstijis.

Brihtinu atpuhtuschees wini tagad ar leelako peesardsibu dewâs zeklâ, slehpdamees pa kruhmeem un koku ehnu.

Peepeschi uspuhta dsestra wehsma, pilna walguma. Ta bij sihme, ka wini atrodas upes tuwumâ.

— Pehdejais solis, — Wanags klusi teiza.

Lauwa!

nebaidas no swehreem,
bet papirosi
nebaidas no
konkurenzes

Riga

un peeprasijuma sinâ eenem Baltijâ pirmo weetu.
Sargatees no pakaldarinajumeem! Ihsti tikai ar sarkano ušrakstu.

A. S. Maikapar.

waresim ari wehl turpmak paschi ispehtit pehz senatnes leetu israkumeem. Par semgaleeschu kareem turpreti ir rakstiskas sinas, sahkot no 12 gadusimtena. Wezàs kreewu kronikas stahsta, ka 1106. gadâ semgaleeschi leelâ asinainâ kaujâ sakahwa Polozkas kehninu un zitu sabeedrotu kungu kara spehku, peekam **krita un palika wairak neka 9000 kreewi**. Pahrejee aisbehga atpakal uz sawu semi un no teem laikeem kreewi wairs naw Semgalê karojuschi. Polozkas kehninsch Borisš toreis brauza ar wisu sawu kara spehku un lihds ar latgaleescheem ar laiwam pa Daugawu uz leju lihds Semgalei un par scho sawu kara gahjeenu atstahja par atminu Daugawâ wairakâs weetâs sihmes. Pahris gadudesmitus atpakal iszehla no Daugawas wairakus milsigus akmenus ar eekalteem astonstuhraineem kreewu krusteem un wirsraksteem 11—12. gadusimtena kreewu stihla: Господи помози рабу твоему Борису (Kungs palihdsi Tawam kalpam Borisam). Schahdi „Borisa akmeni" wiswairak atrasti pee Drisas, Polozkas, Druhjas un Krahslawas un wehl tagad tur atrodas. Kahds zits kronists par scho kara gahjeenu ihsi saka: иде Борисъ на Зимѣголу и бысть побѣжденъ Борисъ (gahja Borisš uz Semgali un tapa uswarets Borisš). Tas Kungs Borisam nepalihdseja, bet bija nostahjees semgaku pusê.

Pirms pasneedsam tahlakas sinas par Meschotni-Bausku, eepreeksch wehl jaapskata weetas geografiskee, dabiskee apstahkli. Kurâ weetâ schi loti eewehrojamâ kauja starp semgaleem un kreeweem notikusi, par to tuwaku aprakstu truhkst, bet Meschotne-Bauska bija pirmais Semgales zeetokšnis uz austrumeem un sche domajams buhs galwenâs zihnas taî laikâ notikuschas, sche tad pulzejàs wisš Semgales kara spehks un it ihpaschi paschi meschotneeki.

Eewehrojams smehketajeem!

Augstakà labuma papirosi

„KINO"

10 gab. 6 kap.

wehl nekad nebijuschâ eepakajumâ, jo kastina leetojama kà etwija un pelnu trauks.

Peeprasiet un pahrliecinajaties!

Tagadejà Bauskas pilsehta atrodas uz Mehmeles kreisà krasta, kahdas $1^1/_2$ werstis augschpus Mehmeles un Muhsas satekai. Senà Meschotne — Bauska atradàs wairak uz leju, paschà upju staklê jeb satekâ. Abas upes jau augschpus Bauskai tuwojas weena pee otras uz kahdàm 2 werstim, tezedamas dsilâs un platâs grawâs, tà ka platà semes mugura starp abàm upem no uhdena lihmena skaitot ir pahri par 10 asis augsta. Puswersti lejpus pilsehtai abas upes jau tuwojas uz kahdàm 60 asim un tad schahdâ attahlumâ tek wehl kahdu puswersti, lihds kamehr saweenojas. No weetas, kur upes tuwojas uz 60 un kur krasti pahri par 10 asim augsti, semes mugura lihds satekai paleek arween semaka jeb stahw ar nokalni. Uz schis semes muguras nu atradàs senàs **Meschotnes — Bauskas** stiprais zeetokšnis un tahlak pilsehta. Weeta wehl tagad skaidri redsama. Augschas galâ schi semes mugura diwreis pahrrakta dsiłeem grahwjeem, kahdu 100 asu attahlumâ no weena grahwja lihds otram. Augschgala grahwis ir wehl tagad 6 asis dsilsch un loti plats, lejas gala grahwis tagad 4 asis dsilsch ar eekschpusê usmestu walni. Schi weeta starp abeem stahwajeem upju krosteem un starp abeem grahwjeem, 100 asis gara un 60 asis plata, kahdas 6000 kwadratasis jeb tepat 8 puhraweetu leela, nu ir senà Meschotnes — Bauskas galwenà zeetokšna jeb pilsweeta. Uz schis paschas muhsu sentschu zeetokšna weetas krustneschu ordenis uszehla ap 1445. gadu kahdu masaku pili, kuras drupas wehl tagad redsamas, bet kura neeenem no sentschu zeetokšna weetas ne zeturto daku. Tà tad senà Meschotnes pils bija daudz leelaka un stipraka par wehlako ordena pili. Lejpus zeetokšnim lihds upju satekas weetai bija pilsehta, tapat ari bija pilsehta augschpus zeetokšnim, kur tagadejà Bauska.

Pirmàs sinas par Meschotni-Bausku uzrakstitas no Latweeschu Indrika un tàs stahsta mums par kareem un kaujam ap Meschotni. Tas noteek 1219. gada wasarâ, kad jau wisa Widseme un Latgale bija apweenojuschàs tà sauktajâ Sw. Marijas walsti sem pahwesta wirswaldibas un kad ari Meschotnes-Bauskas semgaleeschi tirdsneezibas noluhkos gribeja stahtees ar Rigu sakaros, jo jaundibinatà Riga bija atwilkusi Semgales ostai Mihtawai leelu daku tirdsneezibas. No Latweeschu Indrika nostahsteem noprotams, ka toreiz Semgales walsts weeniba wairs naw bijusi gluschi zeescha, lai gan Semgales kehninsch Weestarts Tehrwetê scho weenibu puhlejàs usturet un atjaunot. Meschotneeschi sawà paschpalahwibâ eesahk rihkotees uz sawu roku, un palika Weestartam nepaklausigi, kas atnesa postu ne tikai wineem pascheem ween, bet lihds ar to wehlak ari wisai Semgales walstij. Jadomà, ka toreiz Meschotnes-Bauskas semgaleem buhs bijuschi kahdi pahrak godkahrigi un politiski ihsredsigi kungi un waldneeki, kuri gribeja sawu politiku taisti, neatkarigi no leelkunga Weestarta Tehrwetê. Kà tahdi semgaku kungi teek mineti Gaili un Medi. *)

(Turpmak beigas.)

Sekschseme.

Par 10 miljonu leelu noblehdijumu kreewu laikraksti sneedz sekoschu sinu:

„Jekaterinoslawas tuwumâ atrodas Kreewijas deenwidu bagatakà metalurgiskà fabrika „Juschno Russkoje Dnjeprowskoje Obschtschetwo", kura dibinata ar belgeeschu kapitaleem. Schàs fabrikas waldes preekschgalâ stahw sindikata „Probameta" dibinatajs insch. Jasukowitschs. Fabrika ispildijusi ari krona pasuhtijumus. Bet materiali, kurus isgatawoja fabrikâ, nebija tahda labuma, lai kronis tos waretu peenemt. Negribodama tomehr uslabot fabrikas apstahkkus, fabrikas administrazija nehma palihgâ blehdibas. Waldibas inspektora klahtbuhtnê no daschadeem materialeem — asem, sleedem u. t. t. nosahgeja gabalus, inspektors tos sewischki atsihmeja, lai otrâ deenâ isdaritu to ismekleschanu. Bet pa nakti schee materiali, ja ween tas bija eespehjams, tika par jaunu apstrahdati. Ja tas nebija eespehjams, tad nehma zitus, labaka materiala gabalus, un teem uslika paschtaisitu waldibas inspektora atsihmejumu. Un otrâ rihtâ ismekleschana isdewàs arween ar labakeem panahkumeem.

Scha gada 24. oktobrî kahds minetàs fabrikas strahdneeks eesneedza prokuraturai suhdsibu, kur posnoja par fabrikas administrazijas blehdibam. Bet kamehr fabrikâ isdarija kratischanu — 8. nov. — fabrikas administrazija zaguwusi nogremdet Dneprâ weselu kaudsi nederigu paraugu un Trituasnajas stazijas tuwumâ sadedsinojusi weselu wesumu wisadu dokumentu. Tomehr kratischanai ari tad wehl bija panahkumi, un jau noboto materialu otrreizeja ismekleschana rahdija, ka schee materiali ir gluschi zitadi, nekà bijuschi winu paraugi. Teesai tagad tikschot nodoti waldibas inspektors un 10 inscheneeri. Zeku ministrijas saudejumi ween aprehkinati uz desmit miljonu rublu.

„Tautas treša".

No Jekaterinoslawas sino: pee Jemkijewas stazijas kahda wilzeena 3. klases wagonâ pasascheeri peekehra kahdu kabatas sagli, kad tas patlaban kahdam pasascheerim wilka iz kabatas ahrâ naudas maku. Wisi scha wagona pasascheeri, kuri sastahweja weenigi no weenkahrschàs tautas, nolehma uz weetas sagli sodit: wini nogreesa tam degunu, luhpas un pirkstus un tad wehl tà peekawa, kà tas bez samanas palika gulot. — Kà nu buhtu, ja Kreewijâ, kur tautas leelais wairums sastahw wehl no tamlihdsigeem elementeem, eewestu ihstu konstituziju jeb parlamentarisku waldischanu, nododot augstako noteikschanu par teesas un administrazijas leetam schahdas „tautas" rokâs, kà to radikalee un progresiwee teoretiki sawà nesapraschanâ prasa?

Nosaluschi zilweki. Jasnajas Polanas tuwumâ stiprâ sneegputenî dabujuschi galu kahdi 7 zilweki, kuri eeputinati un nosaluschi.

Peterburga. Likuma projektu par **isnehmuma stahwokla atzelschanu** eeksch-

(Turpinajums peelikumâ).

*) No teem, kà domajams, zehluschàs wehl tagad Kursemê pastahwoschàs muischneeku ziltis Hahni un Medemi. Meschotnes muischa agrak saukta par Medioti, pehz wahrda spreeschot, war buht bijusi Medu dsimtmuischa.

Nupat isnahza jauna, loti interesanta grahmata:

Eglites preeks.

Skaista Seemas swehtku balwa.

Satura: Dsimtenes dseesmas. — Seemas swehtku swani. — Pee eglites. — Laimigi laudis. — Preeziga wehsts. — Preeka swehtki. — Schowakar... Seemas swehtku wakarâ. — Trihs Seemas swehtki. — Kad Seemas swehtku swani. — Labas draudsenes. — Eglites stahsts. Seemas swehtku preeschwakara sapnis. — Masâ grahmatneeze u. z. — Tekstâ pahri par 20 sihmejumu. Wahks krahsâs. Grahmatinas mehrkis sneegt muhsu masajeem kreetnu lasamu weelu, mahzit wineem darba un dsimtenes mihlestibu. Kâ skaista swehtku balwa ta nedrihkstetu truhkt ne pee weenas eglites. Dabujama grahmatu tirgotawâs, pee awischneekeem, kolporteereem un Rigâ uz Seemas swehtku tirdsina.

Wairumâ: **Aug. Lahzis** grahmatu tirgotawâ, Rigâ, Awotu eelâ Nr. 16=a.

leetu ministrija beigusi isstrahdat, kâ „Djen" sino. Isnehmuma stahwokla paturescha na paredseta Keisara Majestates residenzês, zeetokschnos un kara ostâs. Wisur zitur isnehmuma stahwokli teek atzelti, weetejai augstakai administrazijai atstahjot teesibu, pasludinât isnehmuma stahwokli, ja iszeltos nemeeri waj gaditos ziti notikumi, kad ziwiladministrazijai jaissauz kara spehks. Par katru ahrkohrteja stahwokla pasludinaschanu tuhlin jsino eekschleetu ministrim, kursch tad pasludinoto isnehmuma stahwokli war atzelt waj pagarinat. Projektu apspreedischot ministru padome pehz Seemas=swehtku brihwlaika.

— Petera=Pawila zeetokssnî atrastanoslepkawota palkawneeka Rasderischina dsihwokli palkawneeka saimneeze Alma Emma Behrsin, 32 g. weza. Peterburgas laikraksti nogalinatâs wahrdu usdod daschadi: „Now. Wr." — Behrsin, „Retsch" — Gersin, „Djen" — Herwin. Notikums schahds. Dezembra sahkumâ palkawneeks Rasderischins aisbrauzis diwu nedeku atwalinajumâ, un dsihwokli, kas atrodas otrâ stahwâ un sastahw no 6 istabam, palikusi mineta Alma Emma Behrsin un denschtschiks Melnitschuks. Nelaimigâ atrasta gulamistabâ uz tepika, blakus platai laulibas gultai, pusisgehrbta. Winas weka bijusi saplosita, asinaina un kruhschu kreisajâ puse atrasta leela duhreena brubze. Atrasts ari eerezis — leels kehka nasis. Denschtschiks Melnitschuks saimneezi nogalinajis un tad aisbehdsis, panembams lihdsi wehrtigakâs leetas.

Worschawa. Nesen atpakal awise „Retsch" sinoja, ka bandii nogalinajuschi schihdu Rabinowitschu, kursch atrasts sadursts 40 weetâs. Tagad awisei „Retsch" peesuhtits poliziajs departamenta atsaukums, ka schihdam Rabinowitscham nekahds usbrukums naw isdarits un tahds raports naw bijis.

Wjatka. Diwi garigâ seminara audsetni, kas isslehgti no seminaru par to, ka schahwuschi direktora logâ, issuhtiti no pilsehtas. Leels seminaristu puhlis, kâ „Russ. Wed." sino, pee seminara mohjas sarihkojis trokschnainu demonstroziju. Pehz tam nemeeri notikuschi seminara telpâs, kur salaustas mebeles.

Baltija

Kugu katastrofa Kursemes peekrastê.

„Rigasche Zeitung" sino no Sasmakas, ka otrdienas rihtâ pa leelâs wehtras un putena laiku pee Rojas issweests malâ neleelais twaikonis „Karlsborg", kursch usturejis posascheeru un pretschu satilsmi starp Rigu un Kursemes peekrasti. Tapat otrs moss twaikonitis „Kursemneeks" atradees jau tuwu krasta sehklim, nespehdams atturetees pretî wehtras un bangu warai. Abu twaikonischu loudis atrodusches nahwes breesmâs, jo glahbschanas darbi tik breesmigâ wehtrâ un leelâ salâ gruhti eespehjami. Lihdsotrdienas pusdienai diwi wihrisi noslihkuschi.

No Saldus. Dezembrî arestetos 5 politiskos, kuri bij eeweetoti Kuldigas zeetumâ, schinîs deenâs nosuhtija uz Wentspili. No tureenes winus suhtîs uz Jelgawu. No teem 3 apzeetinateem, kuri bij eeweetoti Jelgawas zeetumâ — pehz nokluschinaschanas atswabinats Oschlapa, jo truhzis peerahdijumi. Pahrejee atrodas Jelgawas zeetumâ. — Tâ sino „Jaunâ Deenas Lapa", kurai tatschu wajag sinat par sawa „jaunâ gara" upuru likteni.

Bukulti. Kroga atwehrschana. Intschukalna barons Wolfs eesneedsis atteezigâm eestahdem luhgumrakstu, lai atwehl atkal atwehrt bijuschâ Tilta krogâ alus pahrdotawu, kurâ pahrdos Intschukalna alus daritawas alu —ons.

Stopini. Isliktsbehrns. 13. dezembra rihtâ dselszela schandarms atrada stazijâ ap weenu mehnesi wezu puisenu isliktu, kuru nodewa aprinka polizijai — ons.

Dreilini. Sirgu sagku apzeetinaschana. Naktî uz 12. dezembri nesinami sagki pagarinatâ Pensas eelâ, Dahbolina namâ atlauzuschi sirgu stalla atslehgu un issaguschi Mahrtinam Drewinskim sirgu 225 rbl. wehrtibâ un pazuhgu 70 rbl. kopwehrtibâ. Tagad aprinka polizija par sahdsibâ wainigeem apzeetinajusi 30 g. wezo Gaujenes pagasta Rudolfu Kruhminu un 42 g. wezo Lehdurgas pagasta Edwardu Weismani. —ons.

Seltini. Laiks sche pastahw wisai newehlams. Termometrs rahda, te wirs, te sem nulles, ta tad sals ar atkusni mainas waj ik deenas. Sahkot no 26 septembra sch. g. sche ir jau astotâ seema, astoto reisi kamanu zelsch ir mainijees ar wahgu zeku un M. Aupe ir 3 reises pahrpluhdusi. Zaur tahdu newehlamu laiku wisi muklaji un purwi stahw neaisialuschi, un tâ ka schejeenes saimneekeem pa leelakai dalai ir purwu pkawas, tad daschi sohk baschitees par seena truhkumu, jo pee kaudsem un schkuhneem peekluht naw eespehjams. Daschi zeesch pat malkas truhkumu. Tagad paschlaik ir ragawu zelsch un termometers rahda 3 gr. sem nulles pehz R.

— 8. dezembrî pehz ilgakeem gadeem, schejeenes basnizâ swehtjâm „bihbeles swehtkus". Dseedaja no swehtku lapinam, bes tam wehl Seltinu dseedataju koris nodseedaja 4=balsigi 2 dseesmas. Swehtku foredikî teiza Tirsas=Welenos mahzitajs Osolina kungs. Zitas darischanas ispildija muhsu mahzitajs Uhdera kungs. Ar sewischku sajuhsmu un atsimbu no draudses puses tika sanemtas tiklab Seltina dseedataju kora, jaunakâs swehtku dseesmas, kuras tas bij loti labi eestudejis, kâ ari Osolina kunga swehtku foredikis. Sirsnigu paldees, abeem swehtku kuplinatajeem! Pehz latweeschu deewkalposchanas bij wahzeeschu deewkalposchana.

— Traksuns 9. dezembrî pulksten 6 no rihta schejeenes bodneeka Paleja kuhti, meitai lopus ehdinot, eekluwis, nesin no kureenes eeklihdis, melns „puhdelis"; gribejis peekrist meitai, bet ta isbehgusi saukdama palihgus, kuri isdsirduschi, peesteiguschees un nosituschi schuneli, bet tas jau paspehjis sareet daschas gawis. Ms.

Smiltene. Schejeenes Peensaimneeku Sabeedribas twaikâ kopmoderneezibâ kaseerene, kâ „Ds. W." raksta, zaur nepareiseem rehkineem isschkehrdejuse pahri par 2000 rublu beedribas naudas. Mahju kaseerene norakstijuse sawai meitai un istruhkums buhschot jozeesch beedreem.

Bojas. Dihwaini zehlees tilts. Wez=Drogu un Boju pagastus schkir Tebru upe, pahr kuru web zeemu zelsch. Pawasaros un rudenos upe pahrbrauzomâ weetâ stipri uspluhdusi un tâ eedsihwotajeem naw eespehjams pahri tikt — truhkst tilta. Leels brihnums un preeks apkahrtejeem bijis, kad tee eerauksijuschi tiltu, kas nakti no 26. uz 27. nowembri usbuhwets. Tilts ir kahdas 6 asis garsch; no uhdens lihmena stahw apmehram 13 pehdas, saweeno lobo ar kreiso upes kraukus un labi nostrahdats. Weetejee baroni Manteifelis un Behrs ar polizijas palihdsibu ussahkuschi buhwetaju meklleschanu, jo wajadsigais materials nemts no winu meschem. Leetotateji, kâ „Ds." raksta, atsinuschi, ka pee steidsigâ darba bijuschi wajadsigi, lai schahdu tiltu uszeltu, 15 18 mihri pee 9 stundu darba laika.

Kuldiga. Awise „Kursemneeks" turpmak wairs neisnahks, kâ to isdewejs pats pasino.

Dundagas pagasta weetneeki nolehma greestees ar luhgumu peenahzigâ weetâ, lai atzek kuratora Schtscherbakowa zirkularu par tehwu walodas isdsihschanu no pagastu skolâm.

Ahrsemes

Jauna politiska partija Franzijâ. „Pet. tel. ag." sino, ka kahda preekschsapulze, kurâ peedalijuschees senatori — republikani un deputatu palatas lozekli, pawisam kahdas 500 personas, — spreedusi par jaunas politiskas partijas dibinaschanu, kura lai buhtu neatkariga no wisâm pastahwoschâm parlamenta un ahrpus parlamenta grupam. Sapulzê usstahjees Brians ar plaschu runu, kurâ motiwejis jaunâs federozijas pamatu prinzipus. Projekts atrads wispahreju peekrischanu.

Japanas ministru padome nolehmusi nepeekrist Kreewijas preeksschlikumam par kara spehka aissaukschanas no Kinas.

Riga

Leelo putenu dehl pilsehtas pahrtikas pretschu tirgi waj pilnigi bes lauzineekeem un tapehz sajuhtams pahrtikas pretschu truhkums. To masumu pretschu, kuru eewed weens otrs lauzineeks, rautin israuj uspirzeji un aisweds uz sawâm pahrdotawam, kur zenas masturigajeem nesamaksajami augstas. Teeschi uz Rigu braukt ar pahrtikas prezem lauzineekeem neesot pawisam eespehjams aiz bezgala aissnigusceem un aisputinateem zeleem un ari uz dselszeku stazijam warot aiskluht tikai ar gluschi weegleem wesumineem weenigi tuwakee eedsihwotaji. Sewischks posts pilsehtas eedsihwotajeem ar peenu. Schonedel nedabu waj neweenu rihtu peenu laikâ, jo dselszela wilzeeni arweenu nokawejas par wairakâm stundam. Tâ ka pehz wehtraineem puteneem laiks aimetâs wakarsaltaks, tad labaks zelsch uz laukeem naw drihsumâ sagaidams un tapehz ari newar zerêt uz leelakeem pahrtikas pretschu eewedumeem; bet masos eewedumus sapirk uspirzeji un aiz tam masturigajeem sagaidami pahrtikas sinâ gruhti Seemas swehtki. Lai nowehrstu wismaz pahrtikas pretschu ahrkahrteju uspirkschanu un sadahrdsinaschanu, ir nepeezeeschami wajadsigs, ka pret uspirzejeem wisnotak ispilda jel pastahwoschos obligatoriskos noteikumus, kurus lihdz schim neweens pats neeewehro. Pehz scho noteikumu 36. panta ir pat zeesch i aisleegts „bodneekeem" uspirkt pa wisu tirgus laiku pahrtikas prezes. Ka scho noteikumu pilnigi neeewehro, to katrs sina un peerahda ari tas, ka 18. dez. weens pats „bodneeks" sapirzis Daugawas tirgû wisas, lauzineeku peewests 8 zuhkas, zuhku galas zenas schonedel tahdâ kahrtâ jau zehluschâs par gandrihz 2 rbl. pudâ. Tas tatschu ir kas ahrkahrtejs, ko nedrihkst peelaist, wismaz ispildot jel tos pretlihdsekkus, kahdus muhsu pilsehtas tehwi eedomajuschees, t. i. aisleedsot jel „bodneekeem" uspirkt pahrtikas prezes pa wisu tirgoschanas laiku un tâ ka schis aisleegums naw atteezinams tikai uz pretschu uspirkschanu teeschi tikai paschâ tirgû, tad tas isplatams ari uz dselszela stazijam, mohjweetam un wisâm zitam weetam, kur pahrtikas prezes dabujamas pirkt. p.

Darba pahrtraukschana fabrikâ. Rigas drahts industrijas (jeb Tihlawa) fabrikâ tagad maschinu stazijas paleelinaschanas dehl pahrtraukti darbi lihdz marta mehnesim. Wehl strahdâ tikai neleels pulzinsch strahdneeku, kamehr lihdz schim wisu strahdneeku kopskaits istaisija 800 zilweku. Tagad usbuhwetas 2 jaunas nodokas, kapehz tagadejâs 500 sirgu spehku maschinas weetâ ustahdîs 1500 sirgu spehku stipru maschinu. Wezâs maschinas pamata dokos saspridsina 20 saldatu leela mihnu lizeju nodoka weena ofizeera wadibâ no Daugawgrihwas zeetokschna. —ons.

Apdeguschas fabrikas strahdneezes Skroschu fabrikâ, Elenes eelâ Nr. 1 neissinatâ kahrtâ 19. dez. pehz pusdeenas apdeguschas ar swina kausejumu strahdneezes, 23 g. w. Juliana Schokal no m. Lubanas eelas Nr. 14 un 24 g. w. Marija Witkowska no Pernawas eelas Nr. 24. p.

Rigas tirgotaju kameram apstiprinati statuti tawstarpejas kreditbeedribas dibinschanai. p.

Starp pilsehtu un Aganskalnu twaikonischu satiksme pa dokai jau nobeigta. Ahgenskalna lihzî ledus jau tik stiprs, ka twaikonischi newar islaustees un tapehz ar teem satiksmi ustur tikai starp pilsehtu un Jachtklubu. p.

Labibas fastrehgnuma nowehrschanai uz krona dselszeleem 1914. gadâ wajadsigi 36,000 pretschu wagoni. Tik leelu skaitu wagonu isgatawoschanu fabrikas usnemotees tikai tad, ja winam laikus peegahdâs wajadsigos materialus, kas laikam nebuhschot eespehjams sewischki aiz dselsematerialu truhkuma. p.

Noplauzeta wahroschâ uhdenî Jakoba kimiskâ krahsotawâ Bruneneeku eelâ 19. dez. 31 g. wezajam strahdneekam Peteram Petrikam no Matisa eelas Nr. 31 wisa labâ roka lihdz kameesim tik stipri, ka ta warbuht pawisam janonem. Wakarâ nobeidsis darbu winsch sakahrtojis darba leetas, nesin kâ slindejis un krihtot nolkuwis ar labo roku katlâ ar wahroschos uhdeni. p.

Basnizas sinas.

Deewkalposchanas Rigâ

22. dezembrî.

Sw. Jahna basnizâ: pl. 9 no rihta sw. wakarehd., plkst. 10 no rihta spred., wirsm. Bernewizs, pulkst. 12 deenâ behrnu deewkalp., plkst. 2 p. p. spred. wirsm. Meirens. 24. dez. pl. 6 wak. spred. wirsm. Meirens. 25. dezembrî pl. 10 no r. spred. wirsm. Bernewizs, pl. 2 p. p. spred., wirsm. Meirens. 26. dezembrî pl. 10 no r. deewg. un spred., wirsm. Meirens, pl. 2 p. p. spred., wirsm. Bernewizs.

Jaunâ Gertrudes basnizâ: plkst. 1/2 10 no rihta mahz. Walters, pulkst. 6 wakarâ deewk. nebuhs. 24. dezembrî pl. 4 p. p bešrnu deewk. ar egliti, mahz. Freidenfelds, pl. 6 wak. swehtâ wakara deewkalposchana, mahz. Walters. 25. dez. pl. 1/2 10 no r. mahz. Freidenfelds, pl. 6 wak. mahz. Ruzels. 26. dez. pl. 1/2 10 no r. mahz. Walters.

Wezâ Gertrudes basnizâ: plkst. 2 p. p. mahz. Walters.

Mahrtina basnizâ: plkst. 9 no r. spred. mahz. Rosenbergs, pl. 3 p. p. Silâ krusta sapulze basnizas skolâ, diakons Gagis. 24. dezembrî pl. 6 p. p. liturgijas deewk. Dseesmu lapinas., mahz. Rosenbergs. 25. dezembrî pl. 9 no r. deewk., mahz. Rosenbergs. 26. dez. pl. 9 no r deewk., mahz. Rosenbergs. 27. dezembrî pl. 6 wak. Silâ krusta sapulze draudses skolâ mahz Rosenbergs.

Sw. Trihsweenibas basnizâ: pl. 9 no rihta mahz. P. Treis. 24. dezembrî pl. 6 wak. liturg. deewk. mahz. P. Treis. 25. dezembrî pl. 9 no r. deewk., mahz. P. Treis. 26. dezembrî pl. 9 no rihta deewk., mahz. P. Treis.

Pahwila basnizâ: pl. 1/2 9 no r. mahz. K. Treis. 24. dezembrî pl. 1/2 7 wak. latw liturg. deewk., mahz. K. Treis. 25. dezembrî pl. 1/2 9 no r. mahz. K. Treis. 26. dezembrî pl. 1/2 9 no r. mahz. E. Bergs.

Lutera basnizâ: pl. 9 no r. mahz. Scheiermanis. 24. dezembrî pl. 1/2 7 wak. liturg. deewk., mahz. Scheiermanis. Kolekte preeksch Latweeschu behrnu apgahdneezibas. 25. dezembrî pl. 9 no rihta mahz. Scheiermanis. Kolekte preeksch mazitaju atraitnu un bahru lahdes. 26. dez. pl. 9 no r. mahz. Hilde.

Krusta basnizâ: pl. 10 no rihta mahz. E. Treis no Strasdumuischas. 24. dezembrî pl. 6 wak. liturg. deewk. Dseesmu lapinas, mahz. Kade. 25. dezembrî pl. 10 no rihta mahz. Kade.

Bikeru basnizâ: pl. 10 no r. mahz. Kade. 26. dez. pl. 10 no rihta mahz. Kade.

Katlakalna basnizâ: 25. dezembrî pulksten 10 no rihta latw. deewwahrdi, mahz Reinbergs. 29. dezembrî

pl. 10 no rihta latw. deewwahrdi, mahz. Reinbergs. 31. dez. pl. 6 wak Katlakalna mahzitajmuischâ, mahzibas mahjâ, latw. deewwahrdi, mahz. Reinbergs. 1. janwarî pl. 10 no r. latw. deewwahrdi, mahz. Reinbergs.

Suworowa eelâ 71: pl. 10 no r. mahz. Bergs. 25. dezembrî pl. 10 no r. mahz. Bergs.

„Betlemes" sahlê Safulaukâ, Kalnazeema eelâ Nr. 97, pl. 10 no r mahz. Hilde, pl. 4 p. p. latw. bihbeles stunda. Diakons Stege.

Rigas pilsehtas diakonijas sahlê „Betanija", Brunineeku eelâ Nr. 52, 22. un 25. dezembrî plkst. 1 p. p. latweeschu bihbeles stunda. Diakons P. Apkalns.

Sehdeenâs. Sehnu Nodaku sapulzes no pl. 5—½9 wakarâ, Gertrudes basnizas sahlê Diakons K. Brehkis.

R. L. D. Basnizas Silâ Krusta Saweenibas sapulzes tiks noturetas: 25. dezembrî pl. 6 wakarâ Suworowa eelâ 71, ar egliti un gaismas bi dem. 28. dezembrî pl. 8 wakarâ pilsehtas skolâ L. Maskawas eelâ Nr. 29. Diakons Godinsch.

Jelgawa.

Seemas swehtku egliti sarihko Sw. Annas basnizas walde sawam dseedataju korim 22. dezembrî ½8 wakarâ Latweeschu Beedribas masajâ sahlê. Programâ usnemtas ari dsihwas ainas is swehteem rakstteem, kâ ari laiziga raksnura. Eeejas maksa nolikta masa, tikai 40 kap. Nowehlam braschajam pulzinam winu isrihkojumâ daudz swehku weetu.

Administratiws fods. Anete Luise Jirgenson dehl kahdas eedsihwotajas nepeerakstischanas mahju un polizijas grahmatâs, sodita ar 15 rbl. waj 10 deenam aresta pee polizijas.

Walsts domneeka Samislowska preekschlasijums par Kijewas prahwu.

Nesen atpakal weens no adwokateem, kursch Kijewas prahwâ aisstahweja Juschtschinska intereses, wa sisdomneeks G. G. Samislowskis Peterburgâ tureja interesantu preekschlasijumu par scho prahwu, kura saistija un wehl tagad saista wisas pasaules usmanibu.

Prahwa par Juschtschinska nogalinaschanu, — preekschnesejs eesahka: — sneedsas tahlu ahrpus teesas sehdes. Kijewas telegrafs katru deenu nesa tuhkstoscheem telegramu pa wisu Kreewiju, ja, pa wisu pasauli par prahwas gaitu. Preekschschis prahwas bij mobilisets un sazelta kahjâs waj wisas pasaules awischneezība. Awises rakstija garu garos rakstus par to, ka Kijewâ teesajot pilnigi newainigu zilweku. Un pat starp slepenpolizisteem atradâs zilweki, kuri zeniâs leetu padarit tumschu un nesaprotamu. Darbâ tapa lasti wisi lihdsekli, neisnemot pat wiltojumus, lai tikai panahktu Beila attaisnoschanu. Mischtschuks (tagad aisbehdsis) sarihkoja leetischko peerahdijumu wiltischonu, bet Krasowskis mehginoja wiltot pat dsihwu zilweku.

Garâ rindâ teesas preekschâ nahza wiltigi leezineeki, kuri wiseem spehkeem puhlejâs peerahdit, ka Beilim naw neka kopeja ar Andreja Juschtschinska nogalinaschanu.

Sinibu wihri, kuri bij issaukti kâ eksperti, bewa pawisam dihwainas leezibas un atsinumus.

Par tâm nekahrtibam, ko slepenpolizija pastrahdaja Kijewâ, isdaridama ismekleschanu, tapa sawâ laikâ walsts domê eesneegts peeprasijums. Domes komisija to peenehma un atsina par pareisu. Bet preekschâ sehdê winsch tomehr nenahza, jo netapa usnemts sarakstâ.

Ritualslepkawibas pastahw! — tas preeksch wisuma ir skaidrs ari pehz Beila attaisnoschanas. Pat kuhtree un meegainee, kuri par sabeedriskâm leetam neleekas ne sinis, pehz Kijewas prahwas nahkuschi pee atsinas, ka sihmejotees uz ritualslepkawibam, pee schihdeem tomehr wiss naw ihstâ kahrtibâ.

Bet tomehr Kijewas prahwas galwenais nopelns ir tas, ka wina peerahdija sabeedribai, kahda breesmiga wara ir schihdu rokâs. Kâ us kahda burwju sista mahjeenu schihdu kalpibâ padewigi nostahjâs ir prese, ir wiltigi leezineeki, ir sinibu wihri.

Tur, Kijewâ, tapa skaidri redsams, ko spehka sinâ nosihmê organisetee schihdi.

Bet bija teesâ ari gaischi brihschi, bij pamoschanâs. Kreewijâ wehl ir peeteekoschi daudz spehku, lai schihdu nekaunâm dotu atsparu.

Un pee tâm gwaltem, ko sazehla schihdi un ari schihdiskâs awises, beidsot peeweenojâs wehl daschas tahdas, kuras lihdz schim par tahdâm neuskatija. Bet bij ari godigi preses argani, godigas un tihras awises, kuras usstahjâs par pateesibu un to droschi apleezinaja.

Bij ari leezineeki, kuri droschsirdigi atklahja pateesibu nelaimigâ jehna nogalinaschanas leetâ. Par winu leezibu pateesibu newareja schaubitees pat schihda Mendeka Beila atsnahwji.

Un redsejam teesâ ari sinatnu wihrus, kuri nodewa sawus atsinumus, klausidami sawai sirds balsi, bet ne schihdu selta skanam. Es sche domaju profesoru Koforotowu. Atzeratees tikai kahdu trazi pret winu Peterburgâ pehz tam sarihkoja schihdi un to padewigee rokas puischi, kuri tâ kleedz pehz wahrda un sirds apsinas bridwibas! Winu isswilpa universitotê, kleedsa, blaustijâs ar putam uz luhpam un bij gotawi waj saplosit aiz nikuma par to, ka winsch nebij kahwees nopirktees ar netihro schihdu seltu, bet bij runajis pateesibu. Un swehrinatee ar sawu lehmumu ari apstiprinaja wisu to, ko winsch bij apleezinajis.

Redsejam teesâ ari profesoru Sikorsku, jau pilnigi balteem mateem, slimu, bet winsch tomehr bij usnehmees puhles un eerahdees teesâ, lai sneegtu sawus wehrtigos atsinumus. Schis zilweks, kuram eewehrojama weeta sinatnu wihru starpâ, materialâ sinâ ir pilnigi neatkarigs. Ne weens winu nespeeda nahkt uz teesu, bet winsch tomehr atnahza un apleezinaja, ka pamatojotees uz sinisskeem peerahdijumeem winsch **ir pabrleezinats** par to, ka **pastahw ritualslepkawibas**. Schihdiskâs awises," protams, par to newareja beigt ween par winu gahnitees.

(Turpmahk wehl.)

Telegramas

20 dezembrî. (2 janw.)

Wisaugstakais zelojums.

Zelâ no Sewastopoles uz Zarskoje Selo Keisariskais wilzeens ar Winu Keisariskam Majestatem un Wisaugstateem Behrneem 18. dez. peetureja Orlâ kur weetejo eestahschu un sabeedribas preekschstahwjeem Orlas gubernatora, muischneezibas preekschneeka un pilsehtas galwas wadibâ bij laime peedalitees pee Augsto Weesu sanemschanas, kura bij wisai sajuhsmas pilna. — Wakarâ wilzeens dewâs tahlak zelâ, pawadits no juhsmigeem „Urrà" sauzeeneem.

Poltawa. Kahds weetejais namu ihpaschneeks nowehleja pilsehtai preeksch patwerstmes namu un 60,000 rbl. preeksch schi nama usstureschanas.

Wjatka. Par kahdas kreditbeedribas islaupischanu Wjatkas aprinkî, pee kam tapa nogalinats sargs, teesa 5 apsuhdseeeem peespreeda katorgu no 9—17 gadeem.

Werakruza. Dumpineeki usspridsinaja gaisâ wilzeenu ar 50 waldibas saldateem, no kureem dsihwi palika tikai 3. Breesmu darbs pastrahdats 170 werstis tahlu no Meksikas galwas pilsehtas.

Sofija. Atklahta tautas weetneeku sazulze. Zaram Ferdinandam eenahkot kahds no sozialisteem uskleedsa: „Nost ar monarkiju!" Uz to pahrejâs wisas partijas atbildeja ar weenbalsigu „Urrà!" No tautas weetneeku nama aisbrauzot, zaru kauschu pulki sanehma un pawadija ar juhsmigeem sauzeeneem.

Roma. No Tripoles sino, ka pakawneeka Miani pulks sakawis un isnihzinajis Megalijewu zilts atleetas Macharugas tuwumâ. Italeeschi eegumuschi salo karogu. Wineem krituschi 18 un eewainoti 82.

— Nosagta nupat miruschâ kardinala Rampolas testamente.

Atbildigais redaktors: R. Purinsch.

Isdeweja: Sabeedriba „Latweeschu Wizes."

Dr. med. E. Jansons,
spezialists
azu slimibâs.
Rigâ, Terbatas eelâ Nr 1.
Telefons 8738.
Peenem no 10—12 un no 5—6.

Ahrsts homeopats
Dr. med. P. A. Sejenkows,
Rigas, Paulukschi eelâ 7, dz. 1
Ahrsts spezieli
kroniskâs slimibâs.
Runajams pirmdeenâs, treschdeenâs un peektdeenâs no 10—1. Otrdeenâs, seturtdeenâs no 6—7. No 1. oktobra lihdz 30. janwarim **katru deenu.**

Ap
50,000 stopi peena
dabonami no 23 oprila 19 4. g. par **6 kap. stopâ Wez-Platones Wilnekos,** 15 w. no Jelgawas, pee labeem leelzeleem Tuwakas sinas tikai rakstiski pret 7 kap. marku zaur Jelgawas Laukfaimn. Konsuma weikalu, Katolu eelâ 44, **J. Osol** kgm.

Dsihwokli isihrejami Oscha eelâ, pee Maizjeem wahrteem (blak. Filosofu eelai).

Alpina pulkst.
Rigâ,
Marijas eelâ 15.
Poscha namâ.
Telefons Nr. 3558.
R. Waldmann.
Swehtdeen atwehrts no 12—5.

Latweeschu Isglihtibas Beedr.
Publiskâ lasitawa
Marijas eelâ Nr. 46, dz. 16 (sehtâ) atwehrta katru deenu no plkst 5—9 wakarâ, swehtdeenâs no pulksten 2—4 pehz pusdeenas. Eeejas **2** kap.

A. Kosowa

pulksteenu, sudr. seelu
selta un magasine
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 36,
eewehl sawu leelo krahjumu: kabatas, seenas un modinataju pulksteenus, selta un sudraba leetas **par lehtâm zenam** un **uz galwoschanu.**
Tikai wehl 13 deenâs notiks leela ispahrdoschana par fabriku zenam: wisadi pulksteni, gredseni, broschas, roku sprahdses, orinas, kehdes, karotes, galda leetas (selta un sudraba dublê). **Nekawejatees un paschi pahrleezinajatees par labumu un lehtumu.**
Tikai Leelajâ eelâ Nr. 36.
Islabojumi un pastellejumi lehti un labi.

J. Mednis
pulksteenu pahrdotawa
Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 49.

Eewehl leelâ izwehlê tikai labus un isturigus
kabatas pulksteenus,
selta, sudraba, teyrauda un nikela wahkos. Pulksteenu kehdes, selta, sudraba, talmija u. z. metala.
Regulatorus, galda, seenas, modinamos un musikas pulksteenus.
Laulibas un ziti gredseni
par lehtâm zenam.
Pulksteenu islaboschana teek lehti un labi isdarita.

Profesora **M. R. Berlowa**
technikees kursi
technikums (abu dsimumu personam).
Rigâ, Wilandes eelâ Nr. 3, dz. 6.
Kursos ir mechaniska, elektrotechniska inscheneeru, buhwju un mehrneezibas nodalas.
Kursos peenem abu dsimumu personas, ne jaunakas par 16 g. kuras beiguschas pilsehtas skolu jeb ne masak, tâ 3 kl. widejâs mahzibas eestahdês. Maksâ 50 r. par pusgadu. Kursu noteikumi teek issuhtiti pret 7 k. marku.
Usnemschana janwarî. Runas stund. no 1—3. Telefons 38-53.
Pehdejâ mahzibas gadâ eestahjuschees 228 zilweki.

Tikai pee M. Rubinsteina,
Katolu eelâ Nr. 36,
ir wisslawenakee selta un sudraba kungu un dahmu kabatas pulksteni, kehdes, aukari, rokas sprahdses klozrinki un laulajamee gredseni. Gredseni ar briljanta un ziteem dahrgakmeneem, wisadi seenas, regulatoru un modinataji pulksteni **no wisslawenakâm ahrsemes fabrikam, par sewischki paseminatâm zenam**
Tikai pee M. Rubinsteina,
Katolu eelâ Nr. 36,

M. Steinberga

plkst. magasina, Jelgawâ Leelajâ eelâ Nr. 34, Güntera mant. namâ, peedahvâ sawu krahjumu **dahmu** un **kungu**
kabatas pulksteenus,
sudraba, tehrauda un nikela wahkos, kâ ari **galda** un **seenas pulksteenus,** kreetnus **modinataju pulksteenus un regulatorus**
Daschadas pulksteena kehdes
Islabojumus isdara uz galwoschanu.

Pirmklasigs Kinomatografs Kasino-teatrs

Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 28, atklahschana drihsâ laikâ.

Direkzija: **Adomeit un Bluhm.**

Isdewiga eepirkschanâs uf swehtkeem

no wisadàm selta un sudraba leetam, kà: pulksteenu kehdes, rokas sprahdses, broschas, gredsenus, laulajamos gredsenus, ehdamàs un tehjkarotes u. t. t. Selta, sudraba un tehranda

kabatas pulksteenus

par paseminatàm zenam peedahwà

T. Bobkowitz,

Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 5.

Eewehrot! **Wihnogu wihni!** Eewehrot!

uf Seemas swehtkeem no wihnu leeltirgotawas

F. M. Strasdowsky,

Rigâ, I. Kaleju eelâ 29.

Ir un paleek tee labakee.

Galdais wihns 30 kap. stopà.

Saldais galda wihns 2½ stopa par 1 r.

Saldais krimas wihns 4 pud. 1 r.

Kà ari Portwihns, Madeira, Cherry Rasters, Bischofs u. t. t.

Par lehtakàm zenam.

Noliktawa Aleksandra eelâ Nr. 144.

Lehti. **Lehti.**

Jaunatwehrtais lampu, glahschu un trauku weikals

Jelgawâ, Sudmalu eelâ Nr. 1. Telefons 510,

pilsehtas krahjkases namâ pee tirgus.

peedahwà

uf seemas swehtkeem

leelâ iswehle:

lampas,
daschadas glahses,
tehjmaschinas,
naschus, dakschinas un daschadus traukus.

Wisadas emaljetas prezes,

eeksch- un ahrsemes

daschadus kehka rihkus,

leelâ iswehlê

aluminiuma traukus.

Wisas prezes pahrdod par fabrikas zenam.

Trauki teek uf daschadàm godibam isihreti.

Lampas pascha darbnizâ teek islabotas un wezas pret jaunàm pahrmainitas.

Brl. Israelowitz.

Lehti. **Lehti.**

Wehl tikai 15 deenas

leela ispahrdoschana

pee

Leelajâ eelâ 13. **Lewenberga,** Leelajâ eelâ 13.

Ispahrdos: bukstinus, mehteli un kaschoku apwelkamàs drehbes, wilnas drehbes, lakatus, galdautus, gultas segas, kà ari wisadas manufakturas prezes.

Par puszenam:

trikoweta, kungu weta, lenzes, zimdi, leesus sargi u. t. t.

Katolu eelâ 18., jaunajâ namâ.

Moderni dahmu rudens un seemas mehteli. Kungu rudens un wateti mehteli, watetas schaketes, bikses, uswalki wisadâs krahsâs un leelumos, tikai no labas drehbes un pirmklasiga darba, labi peegulosch fasona.

Katru nedeli peenahk jauni suhtijumi.

Jaunatwehrtà magasina

Sch. Hirschmans,

Katolu eelâ 18, jaunajâ namâ.

! Nupat isnahza !

Esereescha kopoti raksti I.

Wahka sihmejums **N. Strunka.**

Isdewusi grahmatu apgahdneeziba „Spehls".

Generalkomisijà **Aug. Lahzis** grahmatu tirg., Rigâ, Awotu eelâ 16a.

Telefons 30-88.

Grahmata 182 lap. p. beesa, maksà **80** kap.

Dabu. wisos labakos grahmatu weik.

Gruntsgabals

apstahklu dehl **lehti pahrdodams.** Peepr. Katolu eelâ Nr. 42, pee **J. Stilla.**

J. Büttners, Palejas eelâ 9.

peedahwà labi israhdatus **zela somas, roku** un **kabatu somas.**

Kà ari wisadus **portmanejas.**

Reparaturas teek apsinigi un labi isstrahdatas.

H. P. Schwabes

likeeru fabrika un wihnu leeltirgotawa,

dibinata **1836.** g.

Fabrika un kantoris: Dsirnawu eelâ 87|89. Tahlr. 8040.

Noliktawas: Rahtsnama laukumâ Nr. 7. Tahlr. 348 un Dsirnawu eelâ 89 (starp Terbatas un **Suworowa eelam**). Tahlrunis 8045.

Peedahwà gobatàs publikas latpnai eewehribai sawus eezeenitos **wihnus un likeerus** par fabrikas zenam. Leela iswehle no ahrsemju **garigeem dsehreeneem.** Alus un smehki.

Tirgotawas atwehrtas ari swehtdeenàs no 12—5.

Jelgawas Latweeschu Beedribas masajâ sahlê

swehtdeen, 22. dezembri 1913. gadâ

Seemasswehtku eglite

sarihkota no **Jelgawas Sw. Annas basnizas waldes,** peedalotees **schis basnizas dseedataju korim.**

Programa:

I.

1. Kluja nakts, swehta nakts . . . komp. F. Grubers.
   Ispildis jaukts koris.
2. Mahzitaja kga runa.
3. Tu Seemasswehtku behrniņ . . komp. C. Steins.
   Ispildis jaukts koris.
4. Dsihwas bildes no sw. raksteem:
   a) Seemasswehtku wehsts.
   b) Brihnischkà nakts . . . . komp. C. Steins.
   c) Gudree no Austruma semes.

II.

5. a) Schuhpuka dseesma . . . . t. N. Allunans.
   b) Aiz uhdena mana jauna lihgawina — taut. ds. uz balsi. lizis P. Jurjans.
   Ispildis jaukts koris.
   c) Jahju deenu, jahju nakti — taut. ds. uz balsim lizis . . P. Jurjans.
   Ispildis wihru koris.
6. Dsihwas bildes:
   a) Tschetri gada laiki (pawas., was., rud. un seema).
   b) Kas tee tahdi, kas dseedaja (2 bild.) — taut. ds. uz b. lizis J. Zimse.

III.

Deja, rotalas, Amora pasts, konfetti.

Musika: Medna kga puhteju orkestrs.

Sahkums pulksten 7½ wakarà, beigas pulksten 3 nakti.

Eeejas maksa (eeskaitot labd. nod.): peeauguscheem à **40** kap., skolneekeem à **25** kap., behrneem lihdz 10 gadeem wezaku pawadibà par brihwu. — Kase atwehrta no pulksten 7 pehz pusdeenas.

Leel-Selawas Krahschanas un Aisdoschanas Kase.

Sihka kredita eestahde ar beedru neaprob. galwoschanu, Jelg. Lauksch. Beedr. namâ Jelgawâ, Katolu eelâ 44

Bilanze

30. nowembrî 1913. gadâ.

Aktiwâ.	Rbl.	K.	Pasiwâ.	Rbl.	K.
Kase un tekoschs rehkins zitâs bankâs	30,698	09	Beedru dalas	6,340	34
Aisdewumi pret galweneekeem	362,535	06	Noguldijumi	1,013,265	32
„ „ nekustamu ihpaschumu	297,182	05	Diwidende	209	24
„ „ wehrtspapireem	326,295	—	Noguldijumu rentes	—	—
Noguldijumu rentes	15,145	30	Aisdewumu rentes	54,597	27
Kantora konts	3,953	99	Reserwes kapitals	3,894	80
Inwentars	1,090	41	Conto dubio	2,790	91
Wehrtspapiri	45,029	05	Daschadi	831	10
	1,081,928	95		1,081,928	95

Kase maksâ par **noguldijumeem** par gadu **6½% skaitot no noguldischanas deenas un beisskahdu nodokli atwilkschanas.** Noguldijumi atswabinati no wiseem krona nodokleem. Par **aisdewumeem** nem **7—8½%**. Rakstunaudas nekahdas netop nemtas.

Kases darischanas noteek katru darbdeenu no plkst. 10—2 deenâ.

Walde.

Par nedaudsi kapeikâm war katra namamahte wisadus drehbju gabalus un stofus if: wilnas, puswilnas, kokwilnas un t. t. skaisti un ihsti krahsot. Praseet noteikti Heitmanna krahsas. Aissargu marka: Lapsas galwa swaigsnê. Patru zitu fabrikatu atraidee. Pabonamas katrâ apteekâ preiscu pahrdotawâ.

J. Michailowa apawu weikals

: : Jelgawâ, : : Dobeles eelâ 60

Leela iswehle. Lehtas zenas.

Weenigi Kolonadu eelâ 13, Jelgawâ.

Lihds mehnescha beigam

Seemas swehtku ispahrdoschana

Atliktas prezes. Daschadi atlikumi.

= Sewischki paseminatas zenas. =

J. Cäsarewitsch,

tuhkst, manufakturas, ardekla un wekas pahrdotawa.

Swehtdeen, 22. dezembri weikals atwehrts.

Weenigi Kolonadu eelâ 13, Jelgawâ.

H. A. Brieger,

Rigâ,

seepju un parfimeriju fabrika,

peedahwâ bagatâ iswehlê:

Tualetes seepes,
Glizerina seepes,
Medizinîskas seepes.

H. A. Briegera lanolina preparati,

kâ:

Lanolina seepes,
Lanolina kremi,
Lanolina puhderi.

Bez tam iswehtku dahwanam noderigus:

Puku ekstraktus,
Puku Eau de Cologne,

wisâs eezeenitâs puku smarschâs.

Magasinas Rigâ: Stabu eelâ 10. Kalku eelâ 1.

Vēstuļu adrese: Rigā, T. & R. E. S. pasta kaste 872. Telegramu adrese: „Agronom — Rigā.

TIRGOTAJU UN RŪPNEEKU EKONOMISKĀ SABEEDRIBA

Leelâ Ķēniņu eelâ 22/28 (pašas namâ) Valde—Rigâ Telefoni № 52-91 № 31-21 Grāmatv. birojā Nr. 52-02

Pašu fabrikās izgatavojam

Dzirnavu un grūbu gaņģus.

Lauksaimneeku sudmalas.

Māksligos dzirnavu akmeņus „Meteor",

krama un šmirģeļa masas. Materialus nodilušu akmeņu uzlecšanai.

Zāģu gaterus. Šindeļu mašinas. Zeimerus un šķērszāģus. Transmisijas.

„Ekonom" un amerikaņu vētitajus, salmu kratitajus, ekselmašinas, beešu greezejus.

Būvgaldneecibas darbus.

Naftas, petrolejas un sūcgāzes motori.

„HORNSBY".

Norveģijas laivu motori „GREI".

Tvaika mašinas. Lokomobiles. Turbinas.

Visadas dzirnavu mašinas.

Piliniga dzirnavu eerihkošana un pārbūve.

Siksnas, Uguns sprices un pumpji.

Dažadu zistemu lauksaimn. mašinas,

Elektrotechniskas gaismas un spēka instalacijas.

Lifti (braucamee krēsli).

Piliniga kinematografu un telefonu liniju eerikošana.

Dažadi elektrotechnizki peederumi.

Motorrati un velosipedi,

„ASTRA" zeparatoru veetneeciba.

Technisks birojs.

Nodaļas: Jelgavā, Tukumā, Sabilē, Ventspilē, Vec-Ancē, Saldū, Bauskā, Jēkabmeestā, Jaun-Jelgavā, Cēsīs, Valmeerā, Valkā, Pernavā, Rujenē, Veravā, Aluksnē, Jurjevā, Šaulos, Žagarē, Možeikos, Jāniškē, Vitebskā, Dvinskā, Rēzeknē, Novgorodā.

Apawu isgatawoschanas darbniza un pahrdotawa

K. Ginter,

Jelgawâ, Lehjeju eelâ Nr. 2,

peedahwâ no krahjuma wisadus kungu, dahmu un behrnu sahbakus, pascha darbnizâ isgatawotus pehz jaunakeem paraugiem.

Bez tam peedahwaju uhdens sahbakus, no sewischki isturiga uhdeni zauri nelaidoscha materiala. Apsteleiumi un isladojumi tiek wisdrihsakâ laikâ pagatawoti.

Par isturigu un glihtu darbu galwoju.

Lehtas zenas! Lehtas zenas!

NB. Mahzekli war peeteikties.

Jelgawas Latw. Amatneeku Palihds. Beedriba

sarihko otrâ Seemasswehtku deenâ, 26. dezembri 1913. g. Kreewu Sabeedribas „Kruschoka" sahlê (Pasta eela 2) ar

Seemasswehtku egliti ispreezam behrneem

teatri (isr. „Juku jukam") un swehtku balli.

Eeejas maksa: uz egliti: weeseem à 20 kap., ar teesibu weenu behrnu eewest par brihwu, behrneem à 10 kap.; beedreem un winu behrneem par brihwu. Teatrî: 75, 50, 40 un 30 kap. Ballê: kungeem à 40 kap., beedreem un dahmam à 30 kap.

Sahkums eglitei pl. ½3, teatrim pl. 7 un ballei 10 wakarâ, beigas pl. 5 no rihta.

Beedribas walde.

Nukārts Nr. Kuzis Ģen. Gub., agr. G. Sendsberga drukātawā, Jelgawā.